

آرامش

بر اساس آراء استاد مرتضی مطهری

علاء اکبر احمدی

احمدی افرمجان، علی اکبر، ۱۳۴۱ ..
آرمان شهر (براساس آراء استاد مرتضی مطهری)؛ علی اکبر احمدی افرمجان
تهران: انتشارات یگانه اندیش، ۱۳۹۳.
ص. ۴۶۲

۹۷۸-۶۰۰-۹۴۵۳۴-۶-۷
مطهری، مرتضی، ۱۲۹۹ - ۱۳۵۸ -- دیدگاه درباره مدینه فاضله
مدینه فاضله -- جنبه های مذهبی - اسلام
مدینه فاضله
PB۲۳۳/۷/۶۳۵ ۱۳۹۳
۲۹۷/۴۸۰۹۲
۳۵۵۲۸۵۳

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
موضوع
موضوع
رده بندی کنگره
رده بندی
زبان
نوع کتاب

یگانه اندیش

آرمان شهر (براساس آراء استاد مرتضی مطهری)

علی اکبر احمدی
طراح جلد: ابراهیم منتظری
ناظر چاپ: نوید طهرانی
چاپ اول: پاییز ۱۳۹۳
تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۵۳۴-۶-۷

انتشارات یگانه اندیش: خیابان ولیعصر، بالاتر از خیابان شهید بهشتی، پلاک
۲۲۳۰، برج سپهرساعی، طبقه سوم، واحد ۳۰۱
تلفن: ۸۸۴۸۰۴۸۳

yeganehandishpub@gmail.com

حق چاپ و انتشار محفوظ و متعلق به انتشارات یگانه اندیش است.
این اثر تحت پوشش قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان قرار دارد.

فهرست مطالب

مقدمه ۹

بخش اول: جامعهٔ آرمان اسلام / ۱۳

فصل اول: ضرورت بررسی آرمان شهر مطهری ۱۵

فصل دوم: جامعهٔ مهدوی ۲۳

فصل سوم: مفهوم درست «انتظار» ۳۳

فصل چهارم: پیشروی طبیعی، تدریجی و کلی ۴۱

فصل پنجم: آرمان و دوران ۴۷

بخش دوم: نیروی فعلیت بخش / ۵۷

فصل ششم: حق طلبان و موحدان ۵۹

فصل هفتم: گروه وابسته به عقیده و ایمان ۶۷

فصل هشتم: مصلحان ۷۷

فصل نهم: عدالت طلبان و بزرگواران ۸۷

فصل دهم: آمران به معروف، ناهیان از منکر و مجاهدان ۹۵

بخش سوم: صورت برنامه محمدی (۱) / ۱۰۳

فصل یازدهم: فلاح ۱۰۵

فصل دوازدهم: برنامه محمدی ۱۱۳

فصل پانزدهم: برنامه‌های وحیانی - عقلانی ۱۲۱

فصل چهاردهم: برنامه‌های اخروی - دنیوی ۱۲۹

فصل پانزدهم: آئین دین دنیا ۱۳۷

بخش چهارم: صورت برنامه محمدی (۲) / ۱۴۵

فصل شانزدهم: آباد کردن دنیا و آخرت ۱۴۷

فصل هفدهم: زهد علی (ع) ۱۵۵

فصل هجدهم: برنامه‌های فردی - اجتماعی ۱۶۵

فصل نوزدهم: ماهیت اجتماعی و استقلال نسبی ۱۷۵

فصل بیستم: برنامه‌های دورانی و جاودانی ۱۸۵

بخش پنجم: محتوای برنامه محمدی / ۱۹۵

فصل بیست و یکم: گوهر برنامه محمدی: توحید و خداپرستی ۱۹۷

فصل بیست و دوم: پرستش ۲۰۵

فصل بیست و سوم: واگذاری «خود» به «دیگری» ۲۱۳

فصل بیست و چهارم: ضرورت و اهمیت شناخت معبود راستین ۲۲۱

فصل بیست و پنجم: امکان و فایده ایضاح مفهوم خدا ۲۲۷

بخش ششم: تصور راستین خدا (۱) / ۲۳۵

فصل بیست و ششم: تصور راستین از خدا: موجودی مستقل، خالق و کامل

..... ۲۳۷

فصل بیست و هفتم: وجود نامتناهی ۲۴۵

فصل بیست و هشتم: وجود یگانه (توحید ذاتی) ۲۵۳

فصل بیست و نهم: نهایت‌ناپذیری مستقل (توحید افعالی) ۲۶۱

فصل سی‌ام: کامل‌ترین تصور ۲۶۹

بخش هفتم: تصور راستین خدا (۲) / ۲۷۹

فصل سی و یکم: حکیم ۲۸۱

فصل سی و دوم: مقصد نهایی همه چیز ۲۹۱

فصل سی و سوم: هادی ۲۹۹

فصل سی و چهارم: رب ۳۰۷

فصل سی و پنجم: عادل ۳۱۷

بخش هشتم: خداپرستی / ۳۲۷

فصل سی و ششم: تقدّم خداشناسی بر خداپرستی ۳۲۹

فصل سی و هفتم: توحید عبادی ۳۳۷

فصل سی و هشتم: توحید فردی ۳۴۷

فصل سی و نهم: توحید اجتماعی ۳۵۷

فصل چهلم: اخلاص ۳۶۵

بخش نهم: چگونگی ساخت جامعه توحیدی / ۳۷۵

فصل چهل و یکم: اولویت انسان‌سازی ۳۷۷

فصل چهل و دوم: اولویت جامعه‌سازی ۳۸۳

فصل چهل و سوم: وسیله یا هدف ۳۹۱

فصل چهل و چهارم: آرمان حق‌طلبان ۳۹۹

فصل چهل و پنجم: ارکان مستقل عقلی ۴۰۷

بخش دهم: مسیر درست عدالت / ۴۱۵

فصل چهل و ششم: تفهیم درست عدالت ۴۱۷

فصل چهل و هفتم: ریشه‌های پیدایش حق ۴۲۵

فصل چهل و هشتم: سه شرط تحقق عدالت ۴۳۳

فصل چهل و نهم: نقادی دو توجیه بی‌عدالتی ۴۴۱

فصل پنجاهم: اگر عدالت نباشد ۴۴۹

فهرست منابع ۴۵۷

۱. مطهری در کتاب خود مدّعی است که: اسلام واجد یک «ایده اجتماعی» است (۴، ۲۵۱). ایده‌ای که باید آن را در قالب «یک نقشه معین و مشخص» ارائه داد (۹۲) و در تحقّق آن کوشید. (۱۷۵/۲۵) افزون بر آن، مطهری بر «استقلال» این ایده اجتماعی از آنچه در تاریخ اسلامی نهاده شده و یا در «دوران» ظهور یافته است، تأکید دارد. می‌توان گفت که مطهری در صدد بود تا تحلیل جامه‌ای از «آرمان‌شهر اسلامی» به مخاطبان خود هدیت کند.

۲. کتاب حاضر به شرح و بررسی همین مدّعیات و به اختصاص دارد و ضمن بحث در خصوص تفسیر مطهری از ماهیت اجتماعی ایده اجتماعی اسلامی، از «استقلال» آن هم خبر می‌گیرد. (اینکه: آیا آرمان‌شهری «ای که مطهری به اسلام نسبت می‌دهد چنان مستقل است که راه او را در طراحی یک «جامعه ایده‌ال»، از مسیر طراحان سستی و متجذّد جدا سازد یا نه؟)

۳. در پاسخ به این پرسش‌ها، ابتدا توضیح داده‌ام که مطهری در تنظیم ساختار آرمان‌شهر اسلامی از «جامعه مهدوی» الگو می‌گیرد و از حق‌طلبان و موحدان می‌خواهد تا نسخه‌ای متناسب با روزگار خود از آن فراهم آورند.

پس از آن گفته‌ام که از نظر مطهری، آرمان‌شهر اسلامی (فارغ از متدولوژی تبیین ساختار آن)، شهری و جامعه‌ای است که وفق برنامه‌ای اسلامی و مهدوی عمل کند و آدمی را به رشد و فلاح برساند. این برنامه صورتی محتمل دارد:

برنامه اسلامی در نظر من و صورت به ناسازگاری خدا و انسان، آخرت و دنیا، فرد و اجتماع اکنون و آینده پایان می‌دهد و وحدت میان امر خدا و عقل انسان، رفاه دنیا و سعادت عقبی، رشد فرد و مصالح جمع و مقتضیات اکنون و مسیر این را اکنون و محقق می‌سازد.

اما برنامه محمدی به لحاظ محتوی و مضامین برنامه‌ای است که گوهر و اساس آن را توحید و خداپرستی تشکیل می‌دهد. مطابق با آثار مطهری، خداپرستی، عکس‌العملی است در برابر موجودی که یگانه موجود مستقل، یگانه فاعل مستقل و تنها کامل مطلق در سراسر هستی محسوب می‌شود و از انجام مراسم تقدیس و تنزیه و اظهار مادیات عبودیت، شکر و سپاس و استعانت آغاز گردیده و به‌طور همزمان به حاکم کردن خداوند در درون و بیرون فرد گسترش می‌یابد.

به طور کلی آرمان شهر مطهری «جامعه توحیدی» است: جامعه‌ای که حرکت توحیدی انسان را ممکن سازد و جامعه‌ای که خود را از معبودهای دروغین وارهاند و تحت فرمان مقامی خیرخواه و خدایی که رب حقیقی عالم و آدم است، قرار دهد.

۴. کتاب حاضر از ده بخش و هر بخش از پنج فصل (و مجموعاً پنجاه درس) فراهم آمده است. این نوشته‌ها و درس‌ها از نظامی درونی برخوردارند، بنابراین مراعات ترتیب آنها در مطالعه مفید خواهد بود. و همان‌گونه که آنکه شرح و بررسی دیدگاه آرمان‌شهری مطهری در این مجلد ناتمام است، و مجالی و توفیقی از خدا می‌طلبم تا آن را به پایان برسانم.

بهار ۱۳۹۳